

Lapin metsäohjelma 2026–2030

Lapin metsäneuvosto 8.12.2025

LAPIN METSÄOHJELMA 2026–2030

Kansikuva: Metsämaisema Kemijärveltä, Helena Pahkala, 2021

Verkossa: [Tietoa alueellisista metsäohjelmista](#)

Sisällys

Lapin metsäohjelma 2026–2030.....	2
Sisällys.....	3
1 Tiivistelmä.....	5
2 Johdanto	5
2.1 Kansallinen metsästrategia alueellisten metsäohjelmien taustalla	6
2.2 Metsäohjelman laatiminen ja hyväksyminen	6
3 Toimintaympäristön muutos	7
3.1 Lapin tilannekuva	7
4 Visio ja päämäärät	10
5 Päämäärä 1: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä.....	10
5.1 Toimenpide: Metsänomistajien aktivointi	11
5.2 Toimenpide: Talousmetsien monimuotoisuuden edistäminen	11
5.3 Toimenpide: Metsän eri käyttömuotojen yhteensovittaminen.....	12
5.4 Toimenpide: Kestävän metsänhoidon taloudellisten kannusteiden kehittäminen	12
5.5 Toimenpide: Metsätieverkoston kunnostaminen.....	12
6 Päämäärä 2: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.....	13
6.1 Toimenpide: Talousmetsien luonnonhoito	13
6.2 Toimenpide: Vapaaehtoinen suojelu ja luonnonhoito	14
6.3 Toimenpide: Metsätuhojen ennakointi ja torjunta.....	14
7 Päämäärä 3: Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.....	15
7.1 Toimenpide: Metsäalan koulutuksen kehittäminen ja vetovoiman parantaminen	15
7.2 Toimenpide: Puupohjaisten tuotteiden ja sivuvirtojen hyödyntäminen sekä luonnontuotteiden jalostusarvon kasvattaminen	16
7.3 Toimenpide: Metsänomistusrakenteen ja yhteismetsäratkaisujen edistäminen.....	16

7.4 Toimenpide: Metsäalan viestinnän, tiedolla johtamisen ja osaamisen vahvistaminen eri elinkeinot huomioiden	17
8 Toimeenpano ja seuranta.....	17
9 Vaikutusten arviointi.....	18
10 Liitteet	21
10.1 Liite 1: Valtakunnallisen tilannekuvan yhteenveto	21
10.2 Liite 2: Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet	24
10.3 Liite 3: Hakkuupotentiaalilaskelma maakunnittain.....	27
10.4 Liite 4: Hoitoehdotukset	29

1 Tiivistelmä

Lapin alueellinen metsäohjelma 2026–2030 perustuu kansalliseen metsästrategiaan, ja sen laadinta on toteutettu alueellisessa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Ohjelma on hyväksytty laajapohjaisessa prosessissa, joka huomioi Lapin erityispiirteet, toimintaympäristön muutokset ja alueellisen tilannekuvan.

Ohjelman visio pohjautuu metsien monipuoliseen, kestävään ja aktiiviseen käyttöön, joka tukee niin taloutta, luontoarvoja kuin aluekehitystäkin.

Metsäohjelmalla on kolme päämäärää:

1. Metsien kestävä ja monipuolinen käyttö – tavoitteena on muun muassa aktivoida metsänomistajia, sovittaa yhteen eri käyttömuotoja, kehittää taloudellisia kannusteita ja parantaa metsätieverkostoa.
2. Metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden vahvistaminen – keskeisiä toimia ovat talousmetsien luonnonhoito, vapaaehtoinen suojelu ja metsätuhojen ennaltaehkäisy.
3. Kilpailukykyisen ja uudistuvan metsäalan toimintaympäristön rakentaminen – painopisteenä ovat koulutuksen kehittäminen, luonnontuotteiden ja sivuvirtojen hyödyntäminen, omistusrakenteiden uudistaminen sekä osaamisen ja viestinnän vahvistaminen.

Ohjelman toimeenpanoa seurataan systemaattisesti ja sen vaikutuksia arvioidaan suunnitelmallisesti tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi.

2 Johdanto

Alueellinen metsäohjelma on metsälain mukainen alueen metsäalan kehittämisohjelma. Metsäkeskuslain mukaan maakunnallisen metsäneuvoston tehtävä on laatia ja hyväksyä alueellinen metsäohjelma sekä seurata ja edistää ohjelman toteuttamista. Ohjelmaa tarkistetaan tarpeen vaatiessa. Ohjelmaa laadittaessa Metsäkeskus on yhteistyössä metsäalaa edustavien ja muiden metsiä hyödyntävien tahojen kanssa.

Ohjelmassa korostuvat Lapin metsäohjelma-alueen omat päämäärät sekä toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään. Metsäohjelman tärkein tavoite on edistää metsien monipuolista ja kestävää käyttöä ja sitä kautta hyvinvointia ja työllisyyttä maakunnassa. Lapin kunnat tukevat ohjelman toteutusta osallistumalla hankkeisiin ja edistämällä rahoitusratkaisuja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

2.1 Kansallinen metsästrategia alueellisten metsäohjelmien taustalla

Vuoteen 2035 ulottuvan [Kansallisen metsästrategia \(KMS2035\)](#) sisältää Suomen metsäpolitiikan keskeiset linjaukset ja kuvaa metsäalan kehittämisen tahtotilan ja tärkeimmät tavoitteet. Se on elinkeinostrategia, joka huomioi niin ihmisten, ympäristön kuin taloudenkin tarpeet.

Strategia ottaa ajanmukaisesti huomioon kokonaisvaltaisen kestävän kehityksen sekä metsien merkityksen ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

Metsästrategian visio on ”Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille”. Tämä saavutetaan strategian päämäärien kautta, kun

- Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla
- metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä
- vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä
- vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

Kansallisella metsästrategialla on suora yhteys alueellisiin metsäohjelmiin, kun sen päämäärät on otettu myös alueellisten metsäohjelmien päämääriksi.

Alueellinen metsäohjelma tukee Kansallisen metsästrategia 2035:n toteuttamista maakunnallisella tasolla maakunnan oman tilanteen, tarpeen ja tavoitteiden mukaisin toimenpitein.

2.2 Metsäohjelman laatiminen ja hyväksyminen

Lapin metsäneuvosto käynnisti uuden metsäohjelman valmistelun 2.12.2024 nimeämällä kolme valmisteluryhmää: Metsien kasvu, Elonkirjoa talousmetsissä ja Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky. Samassa kokouksessa päätettiin myös valmistelun aikataulusta ja työpajoista.

Joulukuussa 2024 Metsäkeskus tuotti valtakunnallisen ja Lappia koskevan nykytilan analyysin, joka toimitettiin ennakkomateriaalina metsäneuvostolle ja valmisteluryhmille. Lisäksi valmisteluryhmien jäsenille toteutettiin ennakkokysely.

Valmisteluryhmien ensimmäiset työpajat järjestettiin tammikuun 2025 lopussa. Helmikuun kokouksessaan Lapin metsäneuvosto priorisoi valmisteluryhmien ehdottamia toimenpiteitä, joiden työstöä ryhmät jatkoivathelmikuun lopussa

uusissa työpajoissa. Toukokuussa 2025 metsäneuvosto hyväksyi valmisteluryhmien ehdottamat toimenpiteet jatkovalmisteluun.

Ohjelmaluonnos hyväksyttiin syyskuussa 2025 ja lähetettiin lausuntokierrokselle. Lopullinen Lapin alueellinen metsäohjelma hyväksyttiin joulukuussa 2025.

3 Toimintaympäristön muutos

Metsäkeskuksen asiantuntijat tuottivat metsäneuvostoille ja ohjelmien valmisteluryhmille valtakunnallisen metsäalan tilannekuvan PESTEL-analyysillä ohjelmien laatimisen ja alueiden tilannekuvien laatimisen tueksi. Analyysin tiivistelmä on [liitteessä 1](#).

3.1 Lapin tilannekuva

3.1.1 Lapin merkitys metsämaakuntana

Lappi on Suomen suurin maakunta metsäpinta-alaltaan ja metsien kasvultaan. Maakunta sijoittuu usean kasvillisuusvyöhykkeen alueelle, ja alueen luonnonolosuhteissa on huomattavaa maantieteellistä vaihtelua. Metsäbiotalouden merkitys Lapin taloudelle on huomattavasti suurempi kuin Suomessa keskimäärin: osuus maakunnan tuotoksesta oli 9,5 prosenttia (2021), kun koko maan keskiarvo oli 6,4 prosenttia. Sama pätee arvonalisään ja työllisyyteen.

3.1.2 Metsäbiotalouden kehitys

Vaikka metsätalous on edelleen vahva osa Lapin taloutta, ala on supistunut. Vuoteen 2021 mennessä tuotanto laski 9 prosenttia ja työllisyys 29 prosenttia vuoden 2012 tasosta. Investoinnit ovat kuitenkin kasvaneet – jopa 39 prosenttia samassa ajassa. Metsäbiotalouden suurin toimiala on massa- ja paperiteollisuus.

3.1.3 Metsävarat ja käyttö

Lapissa on noin 9 miljoonaa hehtaaria metsätalouden maata, josta metsämaata on 55 prosenttia. Puuston kokonaismäärä on noin 449 miljoonaa m³, ja kasvu ylittää poistuman – metsätase on positiivinen. Vuonna 2023 hakkuukertymä oli 5,1 miljoonaa m³. Vajaa viidennes käytetystä puusta tuotiin muista maakunnista.

3.1.4 Metsien tila ja hoito

Taimikoita ja nuoria kasvatusmetsiä on noin puolet metsämaasta. Niiden laatu on osin heikentynyt, mikä edellyttää lisäpanostusta metsänhoitoon. Metsät ovat pääosin terveitä, vaikka tuhoja esiintyy 40 prosentilla pinta-alasta – yleisimpiä ovat

lumi- ja myrskytuhot. Ilmastonmuutoksen riskit kasvavat, mutta metsänhoidolla niihin voidaan varautua.

3.1.5 Metsien monikäyttö

Metsät ovat tärkeitä porotaloudelle, luontomatkailulle ja luonnontuotealalle. Porotalouden tulot olivat 45 miljoonaa euroa vuonna 2023–2024, ja kannattavuus on parantunut. Luonnontuotealalla toimi 89 yritystä (2022), ja poimijatulot olivat 4–6 miljoonaa euroa vuodessa.

3.1.6 Omistus ja omistusrakenne

Valtio ([Metsähallitus](#)) omistaa noin 69 prosenttia Lapin metsäpinta-alasta. Yksityisiä metsänomistajia on noin 55 500. Yksityiset omistavat keskimäärin 37 hehtaaria metsää. Kuolinpesien osuus on korkea (13 %) ja omistuksen siirtymistä nuoremmille on syytä vauhdittaa esimerkiksi lainsäädännöllä.

3.1.7 Luonnonsuojelu ja biodiversiteetti

Lapissa on 161 Natura-aluetta ja merkittäviä kansallis- ja luonnonpuistoja. Suojeltua metsää on 24,5 prosenttia metsä- ja kitumaasta, metsämaasta suojellun metsän osuus on 17,6 % ([Metsien suojelu 1.1.2025 | Luonnonvarakeskus](#)). METSO-ohjelman tavoitteet on jo saavutettu, mutta kysyntää suojelulle on edelleen enemmän kuin suojeluun kohdennettua rahoitusta. Luonnonhoitotoimet ovat vähäisiä, mutta kasvussa.

3.1.8 Ekologinen tila ja ilmasto

Lapin metsät kuuluvat boreaalisiin vyöhykkeisiin ja muodostavat tärkeän elinympäristön monille uhanalaisille lajeille. Vesistöjen tila paranee pohjoista kohti siirryttäessä. Ilmastovaikutusten hallintaan panostetaan sekä metsänhoidon että soiden käsittelyn keinoin.

3.1.9 Sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat

Metsät ovat tärkeä osa Lapin identiteettiä. Porotalous, luontomatkailu ja metsätalous on sovitettava yhteen kestävästi. Metsäalan houkuttelevuutta nuorille on lisättävä tiedotuksella, koulutuksella ja käytännön tutustumismahdollisuuksilla, jotta työvoiman saatavuus turvataan.

3.1.10 Avainluvut

Tilannekuva	Lappi	Suomi
Aluetalous		
Metsäalan osuus maakunnan koko talouden		
...tuotoksesta perushintaan, %	7,6	6,5
...bruttoarvonlisästä, %	5,8	4,4
...työllisistä, %	3,4	2,4
...investoinneista, %	8,1	4,0
Metsäalan työlliset, hlö	2 815	66 100
Puun myyntitulot, 1000 €	132 952	2 849 659
Metsien käyttö	Tilanne	Tilanne
Metsäalaa maapinta-alasta, %	98	86
Yksityismetsien osuus, %	24	51
Metsän kasvu, milj. m3	13,2	103
Puuston keskikasvu, m3/ha/v	2,0	4,5
Suurin ylläpidettävä hakkuusuunnite, milj. m3	6,7	79,8
Käyttö, markkinahakkuut, milj. m3	5,3	75,1
Monimuotoisuus	Tilanne	Tilanne
Lakiin perustuvan suojelun pinta-ala, 1000 ha	1625	2458
Lakiin perustuvan suojelun osuus, %	24,6	10,8
Kuolleen puun määrä, m3/ha	10,4	6,9
Talousmetsien monimuotoisuus, 1000 ha	235,4	502,3
Talousmetsien monimuotoisuus, %	2,2	3,5
Rajoitettu käyttö, 1000 ha	304,0	410,5
Rajoitettu käyttö, %	4,5	1,8

Aluetalous-osion tietolähde: [Rahaa ja työtä metsistä -verkkopalvelu](#) (Tilastokeskuksen aineisto) 17.6.2025

Metsien käyttö -osion tietolähde: [Luonnonvarakeskus, metsävarat](#) 17.6.2025

Monimuotoisuus-osion tietolähde: [Luonnonvarakeskus, metsien suojelu](#) 19.11.2025.

- Lakiin perustuvan suojelun pinta-ala: luokat 1A+1B+1C lakisääteiset suojelualueet (metsä- ja kitumaalla)
- Monimuotoisuus: luokat 2A+2B talousmetsien monimuotoisuuden suojelukohteet (metsä- ja kitumaalla)
- Rajoitettu käyttö: luokka 3 luontoarvojen suojelua tukevat metsät, muut erityisalueet ja -kohteet, rajoitettu metsätalouskäyttö (metsä- ja kitumaalla)

4 Visio ja päämäärät

Visio

Vastuullinen ja kilpailukykyinen metsäala – elinvoimaiset metsät, monimuotoinen luonto ja kestävä biotalous.

5 Päämäärä 1: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä

Metsien kasvu – Kestävää ja monipuolista metsien hyödyntämistä

Lapissa tavoitteena ovat monimuotoiset metsät, joissa huomioidaan metsien eri käyttömuodot. Metsänhoidossa panostetaan perusasioihin.

Suunnitelmallisella ja huolellisella metsän uudistamisella saadaan nopeasti aikaan vakiintunut taimikko. Taimikko muodostuu myös hiilinieluksi nopeammin kuin alueella, jolla uudistaminen viivästyy. Uudistamiskohteelle sopiva muokkaus varmistaa uudistumisen onnistumista ja lisää kasvua ja metsien hiilinielua ajan kuluessa. Nuorten metsien hoitoon ja ensiharvennuksiin panostamalla varmistetaan Lapin metsien hyvä kasvu.

Metsänhoidon toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa painotetaan taloudellista, ekologista, sosiaalista ja kulttuurista näkökulmaa metsänomistajan tavoitteiden mukaisesti.

Metsänhoidolla edistetään monimuotoisuutta ja metsien sopeutumista muuttuvaan ilmastoon. Talousmetsien monimuotoisuutta edistetään sekapuustoisuutta lisäämällä ja luonnonhoidon toimenpiteillä. Jatkuvaa kasvatusta hyödynnetään sille sopivilla kohteilla.

Aluetasolla korostuu metsätalouden ja metsiin liittyvien muiden käyttömuotojen (porotalous, luontomatkailu ja virkistyskäyttö, luonnontuotteet sekä metsästys) yhteensovittaminen. Ymmärrystä metsänhoidon taloudellisista ja ekologisista hyödyistä lisätään viestinnällä ja hanketoiminnalla.

Puunkäytön ja muiden metsiin liittyvien käyttömuotojen edellytyksenä on toimiva metsätieverkko, jonka kunnostukseen tulee lähivuosina panostaa.

5.1 Toimenpide: Metsänomistajien aktivointi

Lisäämme ja edistämme metsien kasvua ja elinvoimaisuutta perusmetsänhoidolla. Tavoitteena on taimikonhoitojen ja harvennusten toteuttaminen oikea-aikaisesti ja monimuotoisuus huomioiden.

Metsänomistajien aktivointia toteutetaan viestinnällä ja tiedonvälityshankkeella.

Metsäammattilaisten kohtaamiset metsänomistajien kanssa ovat osa metsänomistajien aktivointia metsänhoitoon. Ammattilaisten viestintä metsänomistajille työn yhteydessä on tärkeää metsänhoidon lisäämiseksi ja omistajien tietotason parantamiseksi.

Metsänomistajia aktivoidaan metsänhoitoon myös erillisellä tiedonvälityshankkeella. Hanke keskittyy tuomaan esiin näkökohtia metsien taloudellisesta ja ekologisesta merkityksestä. Hankkeessa huomioidaan myös metsänomistusrakenne, joka vaikuttaa metsien hoidon toteutumiseen.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Metsäalan toimijat ja oppilaitokset, Metsäkeskus ja muut toimijat.

Mittarit: Metsänhoidon työmäärät, viestintätoimet ja yksi hankehakemus.

5.2 Toimenpide: Talousmetsien monimuotoisuuden edistäminen

Edistämme talousmetsien luonnonhoitoa. Tavoitteena on lisätä lahoppuun ja säästöpuiden määrää ja luoda ekologisia käytäviä yhdistämällä olemassa olevia rakenteita, kuten suojelualueita.

Aiheista tehdään viestintää ja niistä toteutetaan webinaarisarja.

Kohderyhmille tarjotaan perustietoa ekologisista käytävistä ja niiden mahdollisuuksista monimuotoisuuden edistäjinä. Heille viestitään myös lahoppuun ja säästöpuiden merkityksestä talousmetsien luonnonhoidossa sekä FSC- ja PEFC-sertifikaateista.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Lapin alueellisen metsäohjelman metsätaloustyöryhmä, Lapin liitto, Metsähallitus ja metsäalan toimijat

Mittarit: Webinaarisarja sekä muut viestintätoimet. Säästöpuiden ja lahoppuun määrän osalta saavutetaan sertifiikaatin vaatima taso.

5.3 Toimenpide: Metsän eri käyttömuotojen yhteensovittaminen

Sovitamme metsätalouden toimenpiteitä yhteen poronhoidon ja saamelaiden perinteisten elinkeinojen kanssa. (Kansallisen metsästrategian 2035 saamelaisia koskevat kirjaukset: [Kansallinen metsästrategia 2035](#))

Paliskuntainyhdistyksen ja Metsähallituksen yhteistyötä metsätalouden, poronhoidon ja muun maankäytön yhteensovittamisessa jatketaan. Käyttömuotojen yhteensovittamisen edistämistä varten pyritään käynnistämään myös erillisiä hankkeita. Ehdotukset haettaviksi hankkeiksi:

- Metsänhoitosuositusten täydentäminen porotalouden näkökulmasta -hanke.
- Soiden ennallistaminen, huomioon porojen kesälaidun -hanke.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Lapin ammattikorkeakoulu, Metsähallitus, Paliskuntain yhdistys ja Suomen metsäkeskus

Mittarit: yksi hankehakemus.

5.4 Toimenpide: Kestävän metsänhoidon taloudellisten kannusteiden kehittäminen

Edistämme metsänhoidon tukimalleja, verohuojennuksia ja luonnonarvokauppaa. Vaikutamme tukimalleihin ja verohuojennuksiin osallistumalla valtakunnallisten työryhmien toimintaan. Luonnonarvokaupassa tunnistamme vaihtoehtoisia ansaintatapoja ja viestimme niistä metsänomistajille sekä metsäalan toimijoille.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: kaikki toimijat.

Mittarit: viestintätoimet luonnonarvokauppaan liittyen.

5.5 Toimenpide: Metsätieverkoston kunnostaminen

Edistämme metsätieverkoston ja siltojen kunnossapitoa ja perusparannuksia viestinnällä, tiedottamisella ja hanketoiminnalla.

Työ aloitetaan laatimalla hankesuunnitelma metsätieverkoston ja siltojen perusparannuksen edistämiseen. Hankkeessa hyödynnetään [TIESIT-hankkeessa](#) kerättyä tietoa yksityisteistä.

Hankkeella

- tiekuntia aktivoidaan yksityisteiden hallintoon ja teiden sekä siltojen perusparantamiseen
- pyritään saamaan lisää toimijoita yksityisteiden hoitoon, tieisännöintiin ja urakoitiin.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Suomen metsäkeskus ja metsäalan toimijat

Mittarit: metsäteiden perusparannusmäärien kasvu vuoden 2025 tasosta ja hankehakemus.

6 Päämäärä 2: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

Elonkirjoa talousmetsissä – Luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys

Tavoitteena Lapissa on talousmetsien monimuotoisuuden turvaaminen ja lisääminen.

Talousmetsien hoidossa pyritään myös ilmastomuutoksen mukanaan tuomiin haasteisiin sopeutumiseen ja metsätuhoriskien hallintaan. Näihin vastataan esimerkiksi sekapuustoisuutta suosimalla ja lehtipuuosuuden kasvattamisella talousmetsissä.

Turvemaiden ennallistamisella ja turvemaille sopivilla metsänhoitomenetelmillä vähennetään vesistöhaittoja, edistetään monimuotoisuutta ja lisätään hiilidioksidivarastoja. Toimenpiteissä hyödynnetään vesienhoitosuunnitelmia ([Vesienhoidon suunnittelu ja yhteistyö Lapissa](#)).

6.1 Toimenpide: Talousmetsien luonnonhoito

- Sekapuustoisuuden lisääminen: Monimuotoisuuden ja metsien terveyden edistäminen koulutuksen ja viestinnän avulla.
- Jatkovapeitteisen metsänkasvatuksen kehittäminen: Vesistöjen ja herkkien alueiden läheisyydessä tutkimustoiminnan tukemana.
- Turvemaiden metsänhoidon ilmastokestävyyden varmistaminen: Ojituksen hallinta ja vesitalouden kehittäminen.
- Ojitettujen turvemaiden ennallistaminen: Tilusjärjestelyt ja hanketoiminta tukemaan luonnon palauttamista.

Toteutus ja mittarit

Viestintäkampanja/hanke elonkirjoa talousmetsissä Lapissa: viestinnän monikanavaisuus ja viestinnän ammattilaisten hyödyntäminen

- Toteutus: oppilaitokset, paliskunnat, Suomen metsäkeskus
- Mittarit: Hankehakemus
- Hanke: tilusjärjestelyt ennallistamisen tukena Lapissa, viestintätoimenpiteet
- Toteutus: oppilaitokset, MML, SMK, MH
- Mittarit: Hankehakemus

6.2 Toimenpide: Vapaaehtoinen suojelu ja luonnonhoito

Vapaaehtoisen suojelu- ja luonnonhoito-ohjelmien laajentaminen: METSO- ja HELMI-ohjelmien tukeminen sekä vanhojen metsien suojelun lisääminen.

Hyödynnämme Priodiversity LIFE -hankkeen tuloksia tiedotuksessa ja koulutuksessa sekä toimenpidesuunnittelussa. LUMO-, ja Helmi-ryhmiä sekä muita verkostoja käytetään tehokkaammin tekijöiden ja kohteiden löytämiseen.

Ympäristötuki- ja luonnonhoitohankkeiden määrä lisääntyy vuoden 2025 tasosta.

Toteutus ja mittarit

Priodiversity LIFE ja verkostoyhteistyö:

- Vastuutahot: Hankekumppanit.
- Mittarit: Viestintätoimet, koulutukset.

Ympäristötuki- ja luonnonhoitohankkeet:

- Toteutus: Metsäalan toimijat.
- Mittarit: ympäristötuki hehtaareina ja luonnonhoitohankkeiden määrä

6.3 Toimenpide: Metsätuhojen ennakointi ja torjunta

Ennakoimme ja torjumme metsäpaloja, hyönteis- ja sienituhoja, hirvivahinkoja sekä myrskytuhoja. Metsätuhojen seurannassa hyödynnetään uutta teknologiaa, esimerkiksi tarkkoja satelliittikuvia ja droneseurainta.

Parempaa varautumista edistetään koulutuksella ja viestinnällä.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Kaikki toimijat.

Mittarit: Viestintätoimet, koulutukset.

7 Päämäärä 3: Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla

Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky – Kestävän metsäalan tulevaisuus

Tavoitteena Lapissa on metsäbiotalouden jalostusarvon kasvattaminen ja metsätalouden ja metsien monikäytön vahvistaminen. Työvoiman riittävyyttä ja koulutuksen houkuttelevuutta turvataan vahvistamalla metsäalan vetovoimaa ja kehittämällä koulutusta. Metsäomistusrakenteen ja tilarakenteen pitkäjänteinen kehittäminen tukee hyvän ja kestävän metsänhoidon toteutumista. Digitalisaatiota ja muita innovaatioita tulee hyödyntää entistä enemmän päämäärien tavoittelussa.

7.1 Toimenpide: Metsäalan koulutuksen kehittäminen ja vetovoiman parantaminen

Monipuolistamme alan koulutuksen sisältöjä, kehitämme yhteistyötä ja vahvistamme vuorovaikutusta toimijoiden kanssa.

Koulutuksen monipuolistamisessa huomioidaan esimerkiksi matkailu, virkistyskäyttö ja porotalous, jotta koulutus huomioi luonto- ja ympäristönäkökulmat sekä monikäytön. Osaavan työvoiman saatavuutta voidaan vahvistaa esimerkiksi matkailualan ja metsäalan resurssien yhteistyöllä. Osana alan vetovoimaisuuden lisäämistä kiinnitetään huomiota myös metsäalan työhyvinvointiin.

Koulutuksen kiinteää vuorovaikutusta vahvistetaan käytännön toimijoiden kanssa esimerkiksi luennoilla tai opettajien vierailuilla yrityksissä.

Tavoitteena on

- metsäalan koulutuksen sisällön kehittäminen luonto- ja ympäristöasiat sekä monikäyttö (muun muassa porotalous, matkailu, luonnontuoteala) huomioon ottaen.
- vahvistaa koulutuksen kiinteää vuorovaikutusta käytännön toimijoiden kanssa, esimerkiksi järjestämällä luentoja ja opettajien vierailuja yrityksissä.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: oppilaitokset, Suomen metsäkeskus, metsäalan toimijat, luonnonvaralan neuvottelukunta.

Mittari: toteutettu (seuranta Lapin ammattikorkeakoulu ja Lapin koulutuskuntayhtymä, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä Redu).

7.2 Toimenpide: Puupohjaisten tuotteiden ja sivuvirtojen hyödyntäminen sekä luonnontuotteiden jalostusarvon kasvattaminen

Toteutamme metsä- ja luonnontuotealan tutkimusta ja koulutusta yhteistyössä yritysten ja oppilaitosten kanssa, tavoitteenamme on biotalouden investointien tukeminen, uusien tuotteiden kehittäminen sekä luonnontuotteiden jalostusarvon kasvattaminen teolliselle tasolle.

Vaihe 1:

Kootaan yhteen nopeasti uusiutuvien metsätuotteiden arvoketju ja hahmotetaan alan tulevaisuuden näkymät, jotta yritykset saavat käyttöönsä ajankohtaista markkinatietoa liiketoiminnan kehittämisen tueksi. Kartoitetaan tarvittaessa luonnontuotteiden jatkojalostukseen soveltuvat tilat.

Vaihe 2:

- Arvoketjuverkosto kehittää mallia pilottivaiheen toiminnalle, jonka tavoitteena on teollisen mittakaavan luonnontuotteiden – kuten männynkuoren, kuusenkerkän ja pihkan – luvanvarainen kaupallistaminen yritysyhteistyössä.
- Tutkimustieto siirretään aktiivisesti käytäntöön yritysten ja toimijoiden hyödynnettäväksi esimerkiksi tuotteiden kehityksessä, luvitusprosessissa ja markkinoille pääsyssä.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Suomen metsäkeskus, luonnontuotealan yritykset ja oppilaitokset.

Mittari: kehittämishankkeen toteutus.

7.3 Toimenpide: Metsänomistusrakenteen ja yhteismetsäratkaisujen edistäminen

Kehitämme metsänomistusrakennetta, yhteismetsäomistusta ja tilusjärjestelyjä metsien käyttöasteen parantamiseksi.

Kuolinpesien purkamiseen tähtäävien toimenpiteiden edistämiseksi Suomen metsäkeskus käynnistää kehittämishankkeen. Yritykset kehittävät metsäalan ammattilaisten osaamista metsänomistusrakenteesta.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Maanmittauslaitos ja Suomen metsäkeskus

Mittarit: Metsäkeskuksen tietotuotteet, esimerkiksi Kuolinpesien määrän kehitys ja sukupolvenvaihdosten määrät.

7.4 Toimenpide: Metsäalan viestinnän, tiedolla johtamisen ja osaamisen vahvistaminen eri elinkeinot huomioiden

- Viestimme metsäalasta laajasti suurelle yleisölle kerättyyn ja analysoituun tietoon pohjautuen monipuolisesti eri viestintäkanavissa.
- Viestimme nuorille metsäalasta mm. tekemällä kouluihin vierailukäyntejä ja tuottamalla opetuksessa hyödynnettävää materiaalia metsätaloudesta ja sen merkityksestä Suomen taloudelle.

Toteutus ja mittarit

Toteutus: Suomen metsäkeskus, metsäalan organisaatiot, 4H järjestö, Suomen metsäyhdistys

Mittarit: viestintätoimet

8 Toimeenpano ja seuranta

Maakunnallinen metsäneuvosto edistää ja seuraa toimenpiteiden toteutumista. Ohjelman välitarkastus ja toimenpiteiden päivittäminen tehdään vuonna 2028.

Metsäneuvostot antavat vuosittain Metsäkeskuksen johtokunnalle lausunnon, jossa esitetään valtion tukien tarve eri toimenpiteille sekä tarvittavan määrärahan suuruus. Tukisuunnitelman on pohjauduttava metsäohjelman tavoitteisiin.

Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet päivittyvät vuosittain (vuoden 2025 tavoitteet on esitetty [liitteessä 2](#)).

Toimenpiteisiin valittujen mittareiden lisäksi seurannassa voidaan käyttää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten Metsäkeskuksen [avointa metsä- ja luontotietoa](#) ja [koostetta metsien kehityksestä maakunnittain](#). Erilaisiin aineistoihin perustuen Metsäkeskuksen asiantuntijat voivat tuottaa tausta-aineistoa maakuntien yleisen kehityksen seurannan tueksi. Esimerkkejä tällaisista analyyseistä ovat [liitteessä 3](#) esitetty hakkuupotentiaalin laskenta ja [liitteessä 4](#) esitetyt metsänhoitoehdotukset.

Neuvosto seuraa tavoitteiden edistymistä sekä toimintaympäristön kehitystä ja tekee tarvittaessa muutoksia ohjelmaan.

9 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arvioinnin menetelmä

Vaikutusten arvioinnoissa tarkastellaan ohjelman taloudellisia, ekologisia-, sosiaalisia ja kulttuurivaikutuksia sekä tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavia epävarmuustekijöitä. Arviointi oli etukäteisarviointia siitä, millaisia merkittäviä vaikutuksia ohjelman toimenpiteillä olisi toteutuessaan.

Alueellisen metsäohjelman toimenpiteiden vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan toimenpiteiden arvioitujen vaikutusten / vaikuttavuuden avulla kaksivaiheisesti. Ensiarviot toimenpiteiden merkittävistä vaikutuksista tehtiin kevään valmisteluryhmissä. Luonnosvaiheen arviota varten koottiin valmisteluryhmistä (2–3 hlö/ryhmä) yksi vaikutusten arvioinnin ryhmä. Sen kokoonpanon vahvisti alueellinen metsäneuvosto.

Arviointi sisältää toimenpiteiden ja niiden kokonaisvaikutusten sanallisen arvion. Arvioinnit tehtiin taulukkomuotoista arviointityökalua apuna käyttäen. Vaikutuksia arvioitiin käyttäen asteikkoa ++, +, 0, -, -- ja sanallista arviointia.

Metsäneuvoston käsitteli tehdyn arvioinnin ja huomioi arvioinnin tulokset ohjelmaluonnoksen viimeistelyssä ennen ohjelman lähettämistä lausunnoille.

Arvioinnin tulokset

1. Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä

Metsänomistajien aktivointi tuottaa merkittäviä taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurisia hyötyjä. Talousmetsien monimuotoisuutta edistävät toimet ja eri käyttömuotojen yhteensovittaminen tukevat ekologisia ja sosiaalisia tavoitteita.

Monet toimenpiteet ovat jo käynnissä, mutta yhteensovittamiselle on jatkuva, ja jopa kasvava tarve. Kestävän metsänhoidon kannusteet luovat uusia ansaintamalleja ja tukevat moniarvoisuutta.

Metsätieverkoston kunnostaminen vahvistaa taloudellista ja jossain määrin myös sosiaalista hyötyä. Ekologiset ja kulttuuriset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Epävarmuustekijöitä ovat poliittisten päätösten ennakoimattomuus, rahoituksen riittävyys, metsänomistajien ikärakenne sekä eri maankäyttömuotojen kilpailu ja kasvava eri maankäytön muotojen paine (esimerkiksi kaivostoiminta, matkailu, tuuli- ja aurinkoenergia). Myös byrokratia, osaamisvaje tiekunnissa ja toteuttajien vähyys voivat hidastaa toimeenpanoa.

2. Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

Talousmetsien luonnonhoito ja vapaaehtoinen suojelu tuottavat merkittäviä ekologisia ja sosiaalisia hyötyjä, ja lisäävät metsien resilienssiä.

Metsätuhojen ennakointi tukee taloutta ja täydentää luonnonhoidon toimenpiteitä, mutta sen ekologisia vaikutuksia on arvioitu varovaisesti.

Epävarmuuksia tuovat erityisesti ilmastonmuutos ja rahoituksen jatkuvuus.

3. Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla

Metsäalan koulutus, viestintä ja tiedolla johtaminen vahvistavat osaamista, hyväksyttävyyttä ja ylisukupolvista näkökulmaa.

Puupohjaisten tuotteiden ja luonnontuotteiden hyödyntäminen tuo uusia taloudellisia mahdollisuuksia, mutta ekologinen lisäarvo on rajallinen.

Yhteismetsäratkaisut tehostavat omaisuuden käyttöä, mutta vaikutukset muihin ulottuvuuksiin jäävät vähäisiksi ja osin epävarmoiksi. Epävarmuuksia liittyy lisäksi rahoitukseen, lainsäädäntöön ja resurssien riittävyys.

Metsäohjelman kokonaisarviointi

Ohjelma kokoaa laajasti toimenpiteitä, joilla pyritään tukemaan metsien kestävää käyttöä, monimuotoisuutta ja metsäalan kilpailukykyä.

Arvioissa korostuvat ekologiset ja sosiaaliset hyödyt, kun taas taloudelliset lisäarvot syntyvät osin vasta pitkällä aikavälillä ja kulttuuriset vaikutukset jäävät osin yleisluonteisiksi. Epävarmuutta tuottavat rahoituksen jatkuvuus, poliittisen päätöksenteon ennakoimattomuus ja eri maankäyttömuotojen väliset ristiriidat ja kasvava maankäyttöpaine.

Arviointiprosessissa tapahtunut virhe, jossa Paliskuntain yhdistys jäi aluksi pois arviointiryhmän postituslistalta, heikensi hetkellisesti arvioinnin kattavuutta. Yhdistys oli kuitenkin tiiviisti mukana ohjelman valmistelussa ja sai myös erikseen aikaa arvioida toimenpiteitä, joten poronhoidon näkökulma on ohjelmassa asianmukaisesti huomioitu. Tilanne osoittaa kuitenkin tarpeen kiinnittää jatkossa enemmän huomiota kaikkien sidosryhmien osallistumisen varmistamiseen myös arviointivaiheessa.

Kokonaisuutena ohjelma tarjoaa käyttökelpoisen työkalupakin, mutta sen vaikuttavuus edellyttää selkeämpää priorisointia, riittäviä resursseja ja eri toimijoiden yhteistyön vahvistamista.

Tiivistelmä vaikutusten arvioinnista

Metsäohjelma sisältää laajan ja monipuolisen toimenpidekokonaisuuden, jonka suurimmat vahvuudet liittyvät ekologiseen kestävyYTEEN ja sosiaaliseen hyväksyttävyyteen. Taloudelliset ja kulttuuriset vaikutukset jäävät osin rajallisiksi, ja toteutumista varjostavat rahoituksen ja politiikan epävarmuudet sekä maankäyttömuotojen väliset jännitteet, ja lisääntyvä maankäyttöpaine. Ohjelma on käyttökelpoinen, mutta sen onnistuminen edellyttää priorisointia, resursointia ja sidosryhmien sitouttamista.

10 Liitteet

10.1 Liite 1: Valtakunnallisen tilannekuvan yhteenveto

Metsäkeskuksen asiantuntijat tuottivat metsäneuvostoille ja metsäohjelmien valmisteluryhmille valtakunnallisen metsäalan tilannekuvan ohjelmien laatimisen ja alueiden tilannekuvien laatimisen tueksi.

Analyysissa tarkastelussa olivat poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset, tekniset, ekologiset ja lainsäädännölliset näkökulmat (PESTEL-analyysi).

Poliittinen (P) tilannekuva on muuttunut huolestuttavaksi ja sisältää huomattavan määrän epävarmuuksia. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävarmuus niin talouteen kuin energiasektorillekin ovat nopeuttaneet energiaomavaraisuuden kehittymistä. Samalla puun hinta on noussut.

Monimuotoisuuden heikentymiseen ja ilmastonmuutokseen liittyvät kansainväliset sekä EU:n metsä-, energia- ja ympäristöpoliittiset sitoumukset ja sopimukset vaikuttavat lähitulevaisuudessa merkittävästi Suomen metsäsektoriin. Muutokset tulevat näkymään mm. kansallisissa toimissa luonnon ennallistamiseksi sekä metsien kasvun ja hiilensidonnan lisäämistoimissa.

Taloudessa (E) metsätalouden merkitys Suomen kansantaloudelle on merkittävän suuri ja se on kasvamassa puun kysynnän lisääntymisen myötä. Alan liikevaihto ja työpaikat ovat taantuman jälkeen hiljalleen kasvamassa talouden epävarmuudesta huolimatta. Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät metsätuhoriskit on huomioitava uhkana metsätaloudelle monimuotoisuutta korostavina ilmastokestävinä toimina. Myös metsien monipuolinen käyttö korostuu metsätalouden rinnalla.

Sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat (S) sisältävät monipuolisen joukon muutostekijöitä, joilla on suuri vaikutus metsien käyttöön. Suomalaisilla on pääosin vahva metsäsuhde. Metsäsuhde kaipaa uudistamista, kun entistä suuremmalla joukolla ei ole suoraa suhdetta omaan metsään. Julkinen keskustelu metsien hyödyntämisestä on tällä hetkellä valitettavan kärjistynyttä ja polarisoitunutta. Metsien omistusrakennetta olisi syytä korjata aiemmin tehtävillä sukupolvenvaihdoksilla ja aktiivisella kuolinpesien purkamisella. Tällä olisi vaikutuksensa myös metsien aktiiviseen hoitoon ja metsien kasvuun. Lasten ja nuorten metsäosaamisen lisääminen edistäisi tulevien sukupolvien myönteistä suhtautumista metsien kestävään käyttöön. Tällä olisi oma vaikutuksensa myös metsäalan kiinnostavuuteen opiskelualana. Haasteena kun on jo tällä hetkellä alan työvoiman saatavuus ja koulutuksen saavutettavuus tehtyjen säästöjen myötä.

Teknisestä (T) näkökulmasta metsäala kehittyy edelleen nopeasti. Entistä huomattavasti tarkemmassa kaukokartoituspohjaisessa metsätiedon tuottamisessa pystytään tuottamaan lisäksi tietoa muun muassa metsien muusta rakenteesta, hiilensidonnasta ja monimuotoisuudesta. Teknologinen kehitys parantaa konetyön tuottavuutta ja uudet menetelmät tehostavat työtapoja. Suuri ongelma on alemman tieverkon ja sen siltojen kunto ja niihin liittyvä korjausvelka.

Ekologinen (E) näkökulma on vahvistunut metsien hyödyntämisessä. Talousmetsien luonnonhoito on kiinteä osa metsänhoitoa. Tavoitetaso monimuotoisuudessa tulee nousemaan EU:n biodiversiteettistrategian ja ennallistamisasetuksen ja muun tulevan EU-sääntelyn myötä. Kansallinen ennallistamissuunnitelma valmistuu viimeistään elokuussa 2026. Lisäksi suurella osalla alueista laaditaan luonnon monimuotoisuuden ohjelmia (LUMO). Ohjelmilla tulee olemaan suuria vaikutuksia metsien käyttöön. Tarkempi toimeenpano selviää myöhemmin ja se on huomioitava jatkossa metsäohjelmien sisällössä sekä toimeenpanossa.

Lait (L), määräykset ja muut ohjauskeinot vaikuttavat koko ajan enemmän siihen, miten metsiä voidaan hyödyntää. Yleisesti voidaan sanoa, että metsäalaa ohjaa entistä enemmän muilta toimialoilta tuleva ohjaus. Erityisesti monet EU-aloitteet koskevat metsiä. Etenkin maatalous-, ympäristö- sekä ilmasto- ja energiapolitiikassa on useita asetuksia ja direktiivejä, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti myös metsätalouteen sekä -teollisuuteen.

Metsätalouden määräraikaisen kannustejärjestelmälain (metka) perusteluiden mukaan tukijärjestelmällä kannustetaan maanomistajia aktiivisiin ja oikea-aikaisiin toimiin. Tuettavia työlajeja ovat taimikon ja nuoren metsän hoito, terveyslannoitus, suometsän hoitosuunnitelma, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen, metsätaloutta palvelevien yksityisteiden perusparantaminen, ympäristötuki, metsäluonnon hoito ja kulutus. Määräraha on ollut pienenemään päin.

Päättäneellä EU-kaudella 2019–2024 annettiin lukuisia asetuksia, joilla ohjataan metsien käyttöä. Taustalla vaikutti Vihreän kehityksen ohjelma, jolla pyritään hillitsemään ja sopeutumaan ilmastomuutokseen sekä estämään luonnon monimuotoisuuskatoa. Niiden pohjalta laaditaan parhaillaan monia kansallisia toimeenpanosuunnitelmia. Niiden vaikutus metsien käyttöön tulee tulevaisuudessa olemaan suuri, kuten aiemminkin on todettu.

Ennallistamisasetus (EU) edellyttää, että luontodirektiivin kunkin luontotyyppien heikentyneestä pinta-alasta on toteutettava ennallistamistoimia 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Vuoteen 2040 mennessä ennallistamistoimien on

katettava 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90 prosenttia luontotyyppiryhmien heikentyneestä pinta-alasta.

Metsäkatoasetuksen (EU) myötä toimijoille tulee velvollisuus selvittää käyttämänsä puun alkuperä ja hankintaketju, millä osoitetaan, ettei se aiheuta metsäkatoa. Suomessa metsäkatoasetuksen kansallista soveltamista valmistelevan työryhmän toimikautta on jatkettu vuoden 2025 loppuun.

Uusiutuvan energian direktiivi (RED III) (EU) tiukentaa metsäbiomassan kestävyyskriteerejä, mutta tämän vaikutusten arvioidaan jäävän suhteellisen vähäiseksi.

10.2 Liite 2: Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet

Puuntuotannon tuet

Maa- ja metsätalousministeriön vahvistamat puuntuotannon tuet (metka) 2025. Eurot on muutettu suoritteiksi arvioidun keskihinnan mukaan. Suoriteluvut on pyöristetty lähimpään kymmeneen tai sataan. Tavoitteet asetetaan vuosittain.

Maakunta	Taimikon ja nuoren metsän hoito, ha	Terveyslannoitus, ha	Suometsän hoito, ha	Metsätien perusparannus, m
Etelä-Karjala	3100	410	100	6200
Etelä-Pohjanmaa	8000	1400	580	8200
Etelä-Savo	8500	1210	100	6100
Kainuu	4900	1330	310	8400
Kanta-Häme	2900	620	170	6100
Keski-Pohjanmaa	1900	530	300	5900
Keski-Suomi	9400	1080	290	9200
Kymenlaakso	2100	380	130	5900
Lappi	10300	1010	620	39000
Pirkanmaa	6200	580	230	9100
Pohjanmaa	3500	640	1460	14700
Pohjois-Karjala	6600	2180	330	13100
Pohjois-Pohjanmaa	14500	3250	2090	39200
Pohjois-Savo	10300	4620	450	6800
Päijät-Häme	3900	420	110	6100
Satakunta	3600	460	400	6400
Uusimaa	2700	410	130	13600
Varsinais-Suomi	3500	470	180	5900
Yhteensä	106000	21000	8000	210000
Suoritetavoite yht.	106 000 ha	21 000 ha	8000 ha	210 km
€/ha, €/m	279	167	210	12
Pienpuun keruutavoite	40 000 ha			

Luonnonhoidon tuet

Metsäluonnon hoidon edistämisen tukivarojen (metka) käytön suunnitelma maakunnittain vuonna 2025. Edeltävien vuosien tukivarojen käyttö ohjaa tulevaa

tukien käytön suunnittelua. Tukien jakautumiseen työlaajien välillä on mahdollista tehdä muutoksia ja tukivaroja voidaan siirtää eri alueille tarpeen mukaan, jos varoja jää käyttämättä.

Maakunta	Luonnonhoito (€)	Ympäristötuki (€)	Yhteensä (€)
Etelä-Karjala	144 726	1 101 246	1 245 972
Etelä-Pohjanmaa	211 962	996 658	1 208 620
Etelä-Savo	266 443	1 106 641	1 373 084
Kainuu	231 822	1 111 360	1 343 182
Kanta-Häme	246 550	1 118 123	1 364 673
Keski-Pohjanmaa	137 353	902 474	1 039 827
Keski-Suomi	208 967	1 158 454	1 367 421
Kymenlaakso	130 000	1 035 028	1 165 028
Lappi	266 363	1 259 724	1 526 087
Pirkanmaa	261 862	1 165 980	1 427 842
Pohjanmaa	135 095	858 657	993 752
Pohjois-Karjala	216 118	1 176 271	1 392 389
Pohjois-Pohjanmaa	405 587	1 625 231	2 030 818
Pohjois-Savo	299 564	1 215 335	1 514 899
Päijät-Häme	206 745	1 194 928	1 401 674
Satakunta	130 000	969 091	1 099 091
Uusimaa	232 596	1 147 356	1 379 952
Varsinais-Suomi	138 681	1 126 059	1 264 740
Yhteensä	3 870 432	20 268 616	24 139 049

Taulukon jaottelu perustuu valtion talousarvioesitykseen, jossa esitetään ympäristötuki erillisenä ja luonnonhoitoon ovat yhdistettyinä metsäluonnon hoitohankkeet, Helmi-elinympäristöohjelman toimenpiteet ja kulutus.

Valtakunnallinen tavoitetaso metsäluonnon hoidon edistämisen työmäärille

Tavoitetaso metsäluonnon hoidon edistämisen työmäärille vuonna 2025. Tavoitetasot määritellään maa- ja metsätalousministeriön ja Metsäkeskuksen välisessä tulossopimuksessa.

Tavoitteet on jaoteltu Metso- ja Helmi-ohjelmien sekä vesienhoidon toimenpideohjelmien tavoitteisiin. Maakuntakohtaista jaottelua ei tehdä, koska luonnonhoidon työlaajien elinympäristöistä, suunnitteluun ja toteutukseen käytössä olevista resursseista ja muista vaikuttavista tekijöistä ei ole käytössä yksityiskohtaista maakunnittaista tietoa.

Helmi-ohjelman toimeenpano:

Toimenpide	Tavoite
Soiden ennallistaminen	400 ha/v
Vesien palautus suojelusoille	6 kpl/v
Lintukosteikkojen perustaminen ja kunnostus	8 kpl/v

Muut toimenpiteet:

Toimenpide	Tavoite
Kulutus	200 ha/v
Vesiensuojelun toimenpideohjelman hankkeet	10 kpl/v

10.3 Liite 3: Hakkuupotentiaalilaskelma maakunnittain

Taulukossa on esitetty maakunnittainen suurimpaan ylläpidettävissä olevaan hakkuukertymään perustuva hakkuupotentiaali (ha/v) vuosille 2025–2034.

Taulukko kuvaa myös, miten hakkuukertymä voitaisiin toteuttaa.

Arvio hakkuupotentiaalista hakkuutavoittain on tehty Metsäkeskuksen metsävaratietojen pohjalta. Metsävaratieto on sovitettu [Luonnonvarakeskuksen arvioihin](#) suurimmasta ylläpidettävissä olevasta (SY) aines- ja energiapuun hakkuukertymästä.

Maakunta	Kasvatushakkuu	Uudistushakkuu	Jatkuva kasvatus	Yhteensä
Etelä-Karjala	15 600	3 700	400	20 000
Etelä-Pohjanmaa	25 100	12 300	500	38 000
Etelä-Savo	35 800	13 000	1 100	50 000
Kainuu	41 200	11 400	3 200	56 000
Kanta-Häme	10 700	4 100	300	15 000
Keski-Pohjanmaa	10 200	2 800	400	13 000
Keski-Suomi	48 200	13 500	1 600	63 000
Kymenlaakso	11 300	3 000	300	15 000
Lappi	82 200	16 900	10 700	110 000
Pirkanmaa	29 600	10 900	1 100	42 000
Pohjanmaa	21 400	4 300	300	26 000
Pohjois-Karjala	50 000	16 000	2 100	68 000
Pohjois-Pohjanmaa	72 800	22 600	5 500	101 000
Pohjois-Savo	51 700	15 400	1 500	69 000
Päijät-Häme	12 200	5 000	400	18 000
Satakunta	15 100	6 100	500	22 000
Uusimaa	13 800	6 200	900	21 000
Varsinais-Suomi	13 300	6 900	400	21 000
Yhteensä	560 000	174 100	31 200	765 000

SY:n ja täysimääräisten ensiharvennusten määrittämisessä on käytetty metsävaratiedon kymmenen vuoden keskiarvoa suhteellisista hakkuukertymistä hakkuutavoittain.

Hakkuukertymät hakkuutavoittain on muutettu pinta-aloiksi (hehtaareiksi) vuoden 2024 metsänkäyttöilmoitusten keskimääräisten maakunnittaisten hakkuukertymien (m³/ha) pohjalta.

Jatkuvan kasvatuksen osuudeksi on määritelty maakunnittainen jatkuvan kasvatuksen osuus kaikista hakkuista. Lähteenä on käytetty Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoituksia vuodelta 2024. Jatkuvan kasvatuksen keskimääräinen poistuma on laskettu käyttäen Luonnonvarakeskuksen synteesiraportin mukaista keskipoistumaa ($7,2 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{v} * \text{hakkuukiertona } 15 \text{ vuotta} = 108 \text{ m}^3/\text{ha}$).

10.4 Liite 4: Hoitoehdotukset

Taulukossa on kuvattu hoitoehdotukset (ha/v) maakunnittain vuosille 2025–2034. Ehdotukset perustuvat Metsäkeskuksen metsävaratietoon.

Varhaishoidon perusteena on seuraavan viiden vuoden tarpeen keskiarvo, taimikonhoidossa ja nuoren metsän hoidossa seuraavan kymmenen vuoden tarpeen keskiarvo.

Maakunta	Taimikon varhaishoito	Taimikonhoito	Nuoren metsän hoito
Etelä-Karjala	6 300	3 200	1 100
Etelä-Pohjanmaa	11 900	5 600	2 500
Etelä-Savo	14 800	7 300	2 400
Kainuu	9 400	5 100	3 200
Kanta-Häme	5 100	1 800	900
Keski-Pohjanmaa	3 500	1 600	700
Keski-Suomi	15 700	7 200	2 900
Kymenlaakso	4 400	2 000	700
Lappi	16 800	8 500	1 500
Päijät-Häme	5 600	2 500	900
Pirkanmaa	13 800	5 400	1 900
Pohjanmaa	6 900	2 600	1 500
Pohjois-Karjala	16 900	7 200	2 500
Pohjois-Pohjanmaa	22 400	11 200	3 400
Pohjois-Savo	17 900	7 500	3 600
Satakunta	7 000	3 000	1 000
Uusimaa	6 100	2 600	1 000
Varsinais-Suomi	6 900	2 400	900
Yhteensä	191 400	86 800	32 600

Taimikon varhaishoidossa puun korkeus 1,2–3 metriä ja taimikonhoidossa 3–7 metriä. Nuoren metsän hoidossa puun läpimitta < 12 cm.